

ผลของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทีมเป็นฐานต่อความรู้และความพึงพอใจ
ในการจัดการเรียนรู้ เรื่อง “ปวดท้อง” ในรายวิชาการบำบัดโรคเบื้องต้น

Effect of Team-Based Learning (TBL) on Knowledge and Satisfaction for
Abdominal Pain in Basic Medical Care Subject.

ช่อทิพย์ จันธรา^{1*} และ ศักดา ไชยวงศ์²

Chorthip Chantra^{1*} and Sakda Chaiwong²

¹ พยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ, วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร, จังหวัดพิษณุโลก

¹ RN., Senior Professional Level, Sirindhorn College of Public Health, Phitsanulok

² อาจารย์, วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร, จังหวัดพิษณุโลก

² Lecturer, Sirindhorn College of Public Health, Phitsanulok

*Corresponding author, E-mail: chorthip@scphpl.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยแบบกึ่งทดลองชนิดกลุ่มเดียววัดก่อนและหลังนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทีมเป็นฐานต่อความรู้และความพึงพอใจในการจัดการเรียนรู้เรื่อง “ปวดท้อง” กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาทันตสาธารณสุข ชั้นปีที่ 2 จำนวน 53 คน ใช้เวลาในการจัดการเรียนรู้ 8 ชั่วโมง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทีมเป็นฐาน มีค่าความเหมาะสมสอดคล้องอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.47 (S.D. = 0.56) 2) แบบทดสอบความรู้ มีความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.30 - 0.45 มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.45 - 0.75 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.80 3) แบบทดสอบความรู้ (ฉบับคู่ขนาน) มีความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.25 - 0.40 มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.50 - 0.78 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.81 และ 4) แบบสอบถามความพึงพอใจมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.85 ใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้การทดสอบค่าทีแบบไม่เป็นอิสระต่อกัน เพื่อเปรียบเทียบความรู้ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทีมเป็นฐาน กลุ่มตัวอย่างมีความรู้สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t=11.67$, $p<.001$) และมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.59, S.D. = 0.92) จากผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า สามารถนำการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทีมเป็นฐานไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาอื่น หรือหัวข้ออื่นที่มีลักษณะคล้ายกันเพื่อให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ที่สูงขึ้นได้ต่อไป

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้โดยใช้ทีมเป็นฐาน, ความรู้, ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้

Abstract

This quasi-experimental, one group pretest-posttest design, aimed to examine the effects of team-based learning on knowledge and satisfaction regarding the topic of "abdominal pain". The study sample comprised 53 second-year students enrolled in Bachelor of Public Health Program in Dental Public Health. The intervention consisted of 8 hours of team-based learning. Research instruments included: 1) a team-based learning plan with a high level of appropriateness alignment (Mean = 4.47, S.D.=0.56), 2) a knowledge assessment test with the difficulty index or easiness ranging from 0.30 to 0.45, discriminative index between 0.45 and 0.75, and reliability coefficient of 0.80, 3) a knowledge assessment test (Parallel Form) with the difficulty index or easiness ranging from 0.25 to 0.40, discriminative index between 0.50 and 0.78, and reliability coefficient of 0.81, and 4) a satisfaction questionnaire with a reliability coefficient of 0.85. Descriptive statistical analysis included percentages, means, standard deviations, and paired samples t-test to compare pre- and post-intervention levels of knowledge. The research findings revealed a statistically significant increase in knowledge among the sample group following the implementation of team-based learning ($t=11.67$, $p<.001$), along with highest levels of satisfaction (Mean = 4.59, S.D. = 0.92) These results suggest the potential applicability of team-based learning in enhancing learning outcomes across various subjects or topics with similar characteristics.

Keywords: Team-based learning, Knowledge, Satisfaction

บทนำ

การนำทักษะการเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ 21 มาปรับใช้ในการศึกษาไทยเพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะที่มีความจำเป็นต่อการดำเนินชีวิตเป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งการเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ 21 เป็นการเรียนรู้ 3R x 7C ประกอบด้วย 3R ได้แก่ 1) อ่านออก 2) เขียนได้ และ 3) คิดเลขเป็น 7C ได้แก่ 1) ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและทักษะในการแก้ปัญหา 2) ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม 3) ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรมต่างกระบวนทัศน์ 4) ทักษะด้านความร่วมมือการทำงานเป็นทีมและภาวะผู้นำ 5) ทักษะด้านการสื่อสารสารสนเทศและรู้เท่าทันสื่อ 6) ทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 7) ทักษะอาชีพและทักษะการเรียนรู้ ดังนั้นการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 จึงเป็นการเรียนรู้ทักษะเพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ประเทศจึงจำเป็นต้องเตรียมคนให้พร้อมเผชิญการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว รุนแรง พลิกผัน และคาดไม่ถึง คนยุคใหม่จึงต้องมีทักษะสูงในการเรียนรู้และปรับตัว (วิจารณ์ พานิช, 2556)

ทักษะในศตวรรษที่ 21 ถือว่าเป็นเครื่องมือยกระดับการเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ช่วยส่งเสริมการผลิตกำลังคนที่สามารถแข่งขันในเวทีระดับโลก โดยเน้นให้สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ดังนั้นครูจึงต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับการเกิดทักษะศตวรรษที่ 21 เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คำนึงถึงการจัดการเรียนการสอนที่เป็นกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจ และมีความรู้ที่ถูกต้อง (กลยาลักษณ์ ไชยศิริ และ อุบลวรรณ ส่งเสริม, 2566) โดยผ่านกิจกรรมการเรียนรู้

เชิงรุก (Active Learning) ซึ่งทำให้มีอัตราการเรียนรู้ (Retention Rate) ร้อยละ 90 เพราะผู้เรียนได้มีบทบาทในการแสวงหาความรู้และเรียนรู้อย่างมีปฏิสัมพันธ์ จนเกิดความรู้ความเข้าใจนำไปประยุกต์ใช้สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า หรือสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ และพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มความสามารถ รวมทั้งหากผู้สอนจัดประสบการณ์ฝึกการอธิบาย ฝึกการสื่อสาร ได้นำเสนอผลงานทางการเรียนรู้ในสถานการณ์จำลอง มีการเชื่อมโยงกับสถานการณ์ต่าง ๆ จะทำให้ผลการเรียนรู้เกิดขึ้นได้ถึง 90% (วิจารณ์ พานิช, 2556)

การจัดการเรียนรู้โดยใช้ทีมเป็นฐาน (Team-Based Learning: TBL) เป็น Active Learning ที่นอกจากจะทำให้เกิดอัตราการเรียนรู้สูงดังกล่าวแล้ว ยังช่วยให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน พัฒนาความสามารถด้านการคิด และการแก้ปัญหา เกิดทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพราะในกิจกรรมการเรียนรู้มีการระดมสมอง การอภิปรายเพื่อหาคำตอบร่วมกัน การค้นคว้าข้อมูลมาโต้แย้งหรือสนับสนุนกันภายในกลุ่ม การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกัน การคิดในเชิงวิพากษ์เพื่อหาคำตอบของปัญหานั้น ๆ ทำให้เกิดความรับผิดชอบในการทำงาน ส่งเสริมทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีม มีอารมณ์ร่วมในการทำงานและการเป็นเจ้าของงาน (วีระวัฒน์ ทางธรรม และ อัมพร เทียงตรงดี, 2562; กัลยาลักษณ์ ไชยศิริ และ อุบลวรรณ ส่งเสริม, 2566) ก่อให้เกิดการพัฒนาทักษะทางสังคม ทักษะการสื่อสาร เกิดความคิดรอบคอบกว้างขวาง และการเรียนรู้ในเรื่องที่ศึกษาได้มาก (ทิตนา แคมมณี, 2564)

จากการศึกษาพบว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้ทีมเป็นฐานช่วยให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น (สมพิศ ไยสุน, ปรียรัตน์ รัตนวิบูลย์, และ ชลดา จันทร์ขาว, 2559; ประกายทิพย์ พิชัย, ชซาพิมพ์ สัมมา, วาสนา ดวงใจ, ผกาทิพย์ สุระบุตร, และ ศลาชนันท์ หงส์สวัสดิ์, 2561; วีระวัฒน์ ทางธรรม และ อัมพร เทียงตรงดี, 2562; จุฑารัตน์ คงเพชร, พิสมัย วัฒนสิทธิ์, และ ปิยธิดา เทพประดิษฐ์, 2565; เนติมา บุรพาศิริวัฒน์, 2565)

ผู้วิจัยสนใจที่จะนำการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทีมเป็นฐานในหัวข้อ “ปวดท้อง (Abdominal Pain)” ในรายวิชาการรักษาโรคเบื้องต้น จำนวน 3 หน่วยกิต เนื้อหาประกอบด้วย การประเมินสภาพผู้ป่วย การวินิจฉัยโรค การบำบัดโรคเบื้องต้น การใช้ยาเบื้องต้นภายใต้กฎหมายกำหนด การดูแลผู้ป่วยแบบองค์รวม การส่งต่อผู้ป่วยและการเยี่ยมบ้าน ซึ่งหัวข้อ “ปวดท้อง” เป็นกลุ่มอาการที่พบได้ในโรคหลายระบบ ทั้งระบบทางเดินอาหาร ระบบทางเดินปัสสาวะ ระบบอวัยวะสืบพันธุ์ แม้กระทั่งระบบหัวใจและหลอดเลือด หากผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ สามารถนำหลักการประเมินผู้ป่วย การวินิจฉัยแยกโรค จากการเรียนรู้นี้ก็ทำให้ผู้เรียนนำประสบการณ์การเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในกลุ่มอาการอื่น ๆ ได้ ดังนั้นเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ที่เพิ่มขึ้นจากการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม เกิดทักษะการค้นคว้า คิดวิเคราะห์ คิดวิจารณ์และตัดสินใจ และมีความพึงพอใจในการเรียน ซึ่งมีความสำคัญในการเรียนรู้และเพิ่มทักษะการเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ 21

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบความรู้ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทีมเป็นฐาน และความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการจัดการเรียนรู้

แนวคิด ทฤษฎี กรอบแนวคิด

การจัดการเรียนรู้โดยใช้ทีมเป็นฐาน (Team-based Learning: TBL) ที่พัฒนาโดย Larry Michaelsen นำมาใช้ในการจัดการศึกษาในกลุ่มวิชาชีพด้านสุขภาพ ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1999 เนื่องจาก TBL ช่วยพัฒนาภาวะผู้นำ การทำงานเป็นทีม และการสื่อสารของผู้เรียน ต่อมาพบว่า TBL ช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดเชิงวิจารณ์ญาณของผู้เรียนได้ การสอนแบบ TBL เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยครูเปลี่ยนบทบาทจากการเป็นผู้ให้ข้อมูลไปเป็นผู้ออกแบบและจัดกระบวนการเรียนรู้ และผู้เรียนเปลี่ยนจากการเป็นผู้รับข้อมูลไปเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบเตรียมตัวก่อนเรียน ผู้เรียนได้ศึกษาเนื้อหาจากสื่อการสอนล่วงหน้า โดยมีครูเป็นผู้เอื้อให้เกิดการเรียนรู้ (Facilitator) ผู้เรียนร่วมกันเรียนรู้ในกลุ่มย่อยผ่านโจทย์สถานการณ์ การจัดการเรียนการสอนแบบนี้จะช่วยพัฒนาทักษะด้านการคิดแบบมีวิจารณ์ญาณ การทำงานเป็นทีม และการสื่อสาร ผ่านกระบวนการทำความเข้าใจกับปัญหาและพิจารณาเลือกแนวทางแก้ปัญหาจากหลักฐานเชิงประจักษ์ (ศุภาพิชญ์ โพน โบรมันน์, ศักดา ชำคม, สิริกร ขาวบุญมาศิริ, ปิยอร วจนะทินภัทร, และ รัชดาภรณ์ ใจอ้าย, 2565)

การจัดการเรียนรู้โดยใช้ทีมเป็นฐาน (Team-Based Learning) ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนคือ 1) การเตรียมก่อนสอน ผู้สอนเตรียมแผนการสอน อุปกรณ์ สื่อ เอกสารการสอน แบบทดสอบ การเตรียมทีมขนาดเล็กประมาณ 5 - 7 คน โดยให้สมาชิกมีทั้งคนเก่งและอ่อนคละกัน 2) ขั้นตอนการสอน แบ่งเป็น (1) มอบหมายให้ผู้เรียนศึกษาด้วยตนเอง (2) การทดสอบความรู้รายบุคคล (3) การทดสอบความรู้เป็นรายทีม ซึ่งเป็นข้อสอบชุดเดียวกัน โดยทำข้อสอบร่วมกันทีละข้อ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับคำตอบทุกตัวเลือก และตัดสินใจเลือกคำตอบภายหลังมีการวิเคราะห์ โดยพิจารณาตามหลักการและเหตุผล (4) ทำการเปิดเผย หากไม่ถูกต้องจะอภิปรายร่วมกันจนกว่าจะถูกต้อง (5) ครูผู้สอนให้ข้อมูลป้อนกลับในข้อที่ยังสงสัย และสรุปแนวคิดสำคัญที่ผู้เรียนยังขาดความเข้าใจเพื่อให้สามารถนำความรู้ไปใช้ในการแก้ไขโจทย์สถานการณ์ และ 3) ขั้นตอนประยุกต์ใช้ความรู้ในการแก้ไขปัญหาที่ซับซ้อน (สมพิศ ไยสุ่น และคณะ, 2559; เกษร สายธนู, สงวน ธาณี, และ สมจิตต์ ลุประสงค์, 2562; จุฑารัตน์ คงเพชร และคณะ, 2565; กัลยาลักษณ์ ไชยศิริ และ อุบลวรรณ ส่งเสริม, 2566)

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย เป็นการวิจัยกึ่งทดลองแบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนหลัง (One Group Pretest-Posttest Design) เพื่อเปรียบเทียบความรู้ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทีมเป็นฐาน และความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการจัดการเรียนรู้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 2 หลักสูตรสาธารณสุขศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาทันตสาธารณสุข จำนวน 53 คน ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาการบำบัดโรคเบื้องต้น ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดพิษณุโลก

เครื่องมือในการวิจัยและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 4 ส่วนดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทีมเป็นฐาน เรื่อง ปวดท้อง (Abdominal Pain) จำนวน 1 แผน รวมระยะเวลา 8 ชั่วโมง ประกอบด้วย 1) จุดประสงค์การเรียนรู้ 2) กิจกรรมการเรียนรู้ 3) สื่อการจัดการเรียนรู้ และ 4) การวัดและประเมินผล ได้ทำการตรวจสอบคุณภาพโดยนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความ

เชี่ยวชาญในด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านหลักสูตรและการสอน และอาจารย์พยาบาลด้านเวชปฏิบัติ จำนวน 3 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความสอดคล้องเหมาะสม โดยใช้เกณฑ์การประเมินแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ของลิเคิร์ต (Likert) ดังนี้

- 5 หมายถึง มีความสอดคล้อง/เชื่อมโยง/ครอบคลุม/เหมาะสม มากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความสอดคล้อง/เชื่อมโยง/ครอบคลุม/เหมาะสม มาก
- 3 หมายถึง มีความสอดคล้อง/เชื่อมโยง/ครอบคลุม/เหมาะสม ปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความสอดคล้อง/เชื่อมโยง/ครอบคลุม/เหมาะสม น้อย
- 1 หมายถึง มีความสอดคล้อง/เชื่อมโยง/ครอบคลุม/เหมาะสม น้อยที่สุด

จากนั้นนำความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิมาหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลความหมายโดยใช้เกณฑ์ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

- ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง แผนการสอนมีความเหมาะสมมากที่สุด
- ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง แผนการสอนมีความเหมาะสมมาก
- ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง แผนการสอนมีความเหมาะสมปานกลาง
- ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง แผนการสอนมีความเหมาะสมน้อย
- ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง แผนการสอนมีความเหมาะสมน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ยคะแนนประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิมีค่าตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไปและมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานไม่เกิน 1.00 แสดงว่า องค์ประกอบของแผนการสอนมีความเหมาะสมสอดคล้องกัน ผลการประเมินแผนจัดการเรียนรู้ที่มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.47 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.56 เมื่อเทียบเกณฑ์แล้ว อยู่ในเกณฑ์ที่มีความเหมาะสมมาก จากนั้นปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อให้เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่สมบูรณ์สำหรับใช้กับกลุ่มตัวอย่างในการทดลอง

2. แบบทดสอบความรู้รายบุคคลและแบบทดสอบความรู้เป็นรายทีม เรื่อง ปวดท้อง (Abdominal Pain) ซึ่งเป็นข้อสอบชุดเดียวกัน ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 25 ข้อ กำหนดการให้คะแนนคือ ถูกได้ 1 คะแนน ผิดหรือไม่ตอบ ได้ 0 คะแนน ได้ทำการตรวจสอบคุณภาพโดยนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่านตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาและการใช้ภาษาได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.66 - 1.00 จากนั้นการทดลองใช้ (Try Out) ในนักศึกษาหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสาธารณสุขชุมชน จำนวน 30 คน (เลขที่ 1 - 30) ได้ค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน 21 (KR - 21) เท่ากับ 0.80 ค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.30 - 0.45 และค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.45 - 0.75

3. แบบทดสอบความรู้หลังการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นแบบทดสอบคู่ขนานกับแบบทดสอบรายบุคคล เรื่อง ปวดท้อง (Abdominal Pain) ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 25 ข้อ กำหนดการให้คะแนนคือ ถูกได้ 1 คะแนน ผิดหรือไม่ตอบ ได้ 0 คะแนน ได้ทำการตรวจสอบคุณภาพโดยนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่านตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาและการใช้ภาษาได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.66 - 1.00 จากนั้นการทดลองใช้ (Try Out) ในนักศึกษาหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสาธารณสุขชุมชน จำนวน 30 คน (เลขที่ 31 - 60) ได้ค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน 21 (KR - 21) เท่ากับ 0.81 ค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.25 - 0.40 และค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.50 - 0.78

4. แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการจัดการเรียนรู้เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ ซึ่งได้แก่ ด้านบรรยากาศการจัดการเรียนรู้ ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ ได้ทำการตรวจสอบคุณภาพโดยนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่านตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาและการใช้ภาษาได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.66 - 1.00 จากนั้นการทดลองใช้ (Try Out) ในนักศึกษาหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสาธารณสุขชุมชน จำนวน 30 คน (เลขที่ 1 - 30) หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) คำนวณหาความเชื่อมั่นภายในทั้งหมดโดยใช้สูตรของ Cronbach โดยผลการหาความเชื่อมั่นมีค่าเท่ากับ 0.85

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเองดังนี้

1. ปฐมนิเทศ ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยให้ผู้เรียนทราบ (ก่อนชั่วโมงการสอน)
2. ผู้เรียนเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทิมเป็นฐาน เรื่อง ปวดท้อง (Abdominal Pain) 8 คาบเรียน (1 คาบเรียนเท่ากับ 1 ชั่วโมง)

ครั้งที่ 1 (3 ชั่วโมง)

- 2.1 ทดสอบก่อนจัดการเรียนรู้ (รายบุคคล) เรื่อง ปวดท้อง จำนวน 25 ข้อ (30 นาที)
- 2.2 แบ่งทิม ๆ ละ 6 คน ให้ทำแบบทดสอบความรู้เป็นรายทิม (ข้อสอบชุดเดียวกัน) โดยทำข้อสอบร่วมกันทีละข้อ จำนวน 25 ข้อ ให้ทุกคนค้นคว้าเอกสาร ตำรา หรือความรู้ในอินเทอร์เน็ต โดยผู้สอนแนะนำเอกสาร ตำรา และเว็บไซต์ให้ จากนั้นอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับคำตอบวิเคราะห์ พิจารณาเลือกคำตอบ (1 ชั่วโมง 30 นาที)
- 2.3 ผู้สอนทำการเปิดเฉลย หากไม่ถูกต้องให้มีการอภิปรายร่วมกันจนกว่าจะถูกต้อง ผู้เรียนสามารถซักถามข้อสงสัยได้ตลอด และผู้สอนให้ข้อมูลป้อนกลับในข้อที่ยังสงสัยหรืออธิบายจนกว่าจะเข้าใจ (1 ชั่วโมง)

ครั้งที่ 2 (2 ชั่วโมง) เป็นขั้นการประยุกต์ใช้ความรู้ในการแก้ไขปัญหาที่ซับซ้อน

- 2.4 ผู้สอนให้โจทย์สถานการณ์ ผู้ป่วยที่มาด้วยอาการปวดท้อง กลุ่มละ 1 เรื่อง คือ (1) ปวดท้องไส้ติ่งอักเสบเฉียบพลัน (2) ปวดท้องกระเพาะอาหารอักเสบ (3) ปวดท้องจากกรดไหลย้อน (4) ปวดท้องจากลำไส้อุดตัน (5) ปวดท้องจากนิ่วในถุงน้ำดี (6) ปวดท้องจากท่อน้ำดีอักเสบ (7) ปวดท้องจากนิ่วในไต (8) ปวดท้องจากกรวยไตอักเสบเฉียบพลัน และ (9) ปวดท้องจากการแท้งบุตร ให้ผู้เรียนวิเคราะห์สถานการณ์ศึกษาค้นคว้าวิเคราะห์ประเด็นต่าง ๆ ร่วมกันอภิปราย ใช้ความคิดวิจารณ์ญาณในการตัดสินใจคำตอบตามประเด็นที่ผู้สอนตั้งไว้ คือ 1) ให้การวินิจฉัยโรคเบื้องต้น 2) ให้การดูแลรักษาเบื้องต้นที่ รพ.สต. 3) ให้เขียนใบส่งต่อ 4) ให้กำหนดการตรวจทางห้องปฏิบัติการที่โรงพยาบาล 5) ให้บอกการรักษาของแพทย์ และ 6) ให้คำแนะนำในการปฏิบัติตนของผู้ป่วย

โดยผู้สอนกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดค้นคว้า แนะนำให้ศึกษาประเด็นต่าง ๆ แต่ละกรณีศึกษา และสนับสนุนการค้นคว้าและอภิปราย ใช้เวลา 2 ชั่วโมง

ครั้งที่ 3 (3 ชั่วโมง)

- 2.5 ให้ผู้เรียนนำเสนอผลการศึกษาวิเคราะห์กรณีศึกษา (2 ชั่วโมง)
- 2.6 ผู้สอนให้ข้อมูลป้อนกลับหรืออธิบายเพิ่มเติมในประเด็นที่ผู้เรียนไม่เข้าใจหรือสงสัย และสรุปแนวคิดสำคัญเพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำการเรียนรู้ไปใช้ในการดูแลสุขภาพตนเองหรือผู้รับบริการได้ (30 นาที)

3. เมื่อเสร็จสิ้นการจัดการเรียนรู้แล้วทำการทดสอบความรู้รายบุคคลโดยใช้ข้อสอบคู่ขนาน เรื่อง ปวดท้อง จำนวน 25 ข้อ และแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ จำนวน 20 ข้อ (30 นาที) จากนั้นนำข้อมูลไปวิเคราะห์

4. นำข้อมูลที่ได้จากคะแนนการทดสอบทั้งก่อนและหลังเรียนและคะแนนจากแบบประเมินความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทีมเป็นฐาน วิเคราะห์ทางสถิติ สรุปผล และอภิปรายผลการวิจัย ตามลำดับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าทีแบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (Paired Samples t-test)

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ผลของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทีมเป็นฐานต่อความรู้และความพึงพอใจในการจัดการเรียนรู้ เรื่อง “ปวดท้อง” รายวิชาการบำบัดโรคเบื้องต้น สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 81.13 อายุ 18 - 20 ปี ร้อยละ 83.02 และมีคะแนน GPA สะสมของชั้นปีที่ 1 มากที่สุด ระหว่าง 2.51 - 3.00 ร้อยละ 56.60 รองลงมา 3.01 - 3.50 ร้อยละ 35.85 และมากกว่า 3.51 ร้อยละ 5.66 น้อยกว่า 2.51 ร้อยละ 1.89 ตามลำดับ

2. เปรียบเทียบความรู้ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทีมเป็นฐาน

หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทีมเป็นฐาน เรื่อง “ปวดท้อง” ความรู้ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ปรากฏดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าสถิติทดสอบที (t-test) ของคะแนนเฉลี่ยความรู้ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทีมเป็นฐาน (N=53)

ระยะเวลา	คะแนนเต็ม	ค่าเฉลี่ย	S.D.	df	t	p-value
ก่อนเรียน	25	12.26	2.60	52	11.67*	<.001
หลังเรียน	25	19.64	3.92			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 1 พบว่า ความรู้ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทีมเป็นฐาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($t = 11.67$, $p = 0.001$) โดยความรู้เฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 19.64 (S.D. = 3.92) ก่อนเรียนเท่ากับ 12.26 (S.D. = 2.60)

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทีมเป็นฐาน

หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทีมเป็นฐานผลความพึงพอใจของผู้เรียน ปรากฏดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทีมเป็นฐาน (N=53)

ความพึงพอใจ	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับ
ด้านบรรยากาศการจัดการเรียนรู้			
1. ทำให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียนรู้	4.53	0.63	มากที่สุด
2. ทำให้มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนในกลุ่มมากขึ้น	4.53	0.74	มากที่สุด
3. เกิดการกระตุ้นให้อยากเรียนรู้มากขึ้น	4.42	0.69	มาก
4. ไม่น่าเบื่อ สนุก ไม่เครียด	4.45	0.72	มาก
5. มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้	4.55	0.57	มากที่สุด
รวม	4.49	0.09	มาก
ด้านกิจกรรมการเรียนรู้			
1. กิจกรรมมีความเหมาะสมกับเนื้อหา	4.72	0.56	มากที่สุด
2. ส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็นกันและกัน	4.62	0.65	มากที่สุด
3. ส่งเสริมการทำงานร่วมกันเป็นทีม	4.64	0.65	มากที่สุด
4. ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง	4.58	0.63	มากที่สุด
5. ส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันในกลุ่ม	4.62	0.68	มากที่สุด
6. ส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการตัดสินใจ	4.62	0.62	มากที่สุด
7. ส่งเสริมความรับผิดชอบต่อกลุ่ม	4.62	0.59	มากที่สุด
8. กิจกรรมใช้เวลาเหมาะสม	4.57	0.74	มากที่สุด
9. มีการให้ข้อมูลย้อนกลับในกิจกรรมการเรียนรู้	4.66	0.61	มากที่สุด
10. สื่อ เอกสารการสอน มีเนื้อหาเหมาะสมกับกิจกรรม	4.75	0.58	มากที่สุด
รวม	4.64	0.05	มากที่สุด
ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้			
1. ทำให้เข้าใจเนื้อหามากขึ้น	4.66	0.61	มากที่สุด
2. นำวิธีการเรียนรู้ร่วมกันไปประยุกต์ใช้กับวิชาอื่น	4.72	0.53	มากที่สุด
3. ผู้เรียนเข้าใจและรู้จักเพื่อนมากขึ้น	4.60	0.66	มากที่สุด
4. ผู้เรียนรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นมากขึ้น	4.58	0.66	มากที่สุด
5. ผู้เรียนสามารถทำงานเป็นทีมได้	4.74	0.44	มากที่สุด
รวม	4.66	0.70	มากที่สุด
รวมทุกด้าน	4.59	0.92	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทีมเป็นฐานผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยรวมทุกด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด (mean = 4.59, S.D. = 0.92) โดยมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้สูงสุด (mean = 4.66, S.D. = 0.70) รองลงมาเป็นด้านกิจกรรมการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน (mean = 4.64, S.D. = 0.05) และด้านบรรยากาศการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก (mean = 4.49, S.D. = 0.09)

สรุปและอภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทีมเป็นฐานที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ เรื่อง “ปวดท้อง” ในรายวิชาการบำบัดโรคเบื้องต้น สรุปและอภิปรายผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. ผลการเปรียบเทียบความรู้ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทีมเป็นฐาน พบว่า ความรู้ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับการศึกษาของ สมพิศ ไยสุน และคณะ, (2559); ประกายทิพย์ พิชัย และคณะ, (2561); เกษร สายธนู และคณะ, (2562); วีระวัฒน์ ทางธรรม และ อัมพร เทียงตรงดี, (2562); ธวัชชัย โพธิ์บัวทอง และนิวัฒน์ บุญสม, (2564); จุฑารัตน์ คงเพชร และคณะ, (2565); เนติมา บุรพาศิริวัฒน์, (2565) พบว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้ทีมเป็นฐานช่วยให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มตัวอย่างแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการเรียนรู้โดยใช้ทีมเป็นฐานเป็นการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมกลุ่ม โดยมีแบบทดสอบเป็นตัวกระตุ้นให้ต้องการคิดค้นคว้าหาคำตอบ ซึ่งทุกคนในกลุ่มจะผ่านการทำแบบทดสอบนี้มาก่อนในขั้นตอนการทำแบบทดสอบรายบุคคล กิจกรรมการเรียนรู้ในขั้นตอนทำแบบทดสอบความรู้เป็นรายทีมนั้นคนในทีมจะมีสมาชิกคละกันทั้งเก่งและอ่อน ในการเสนอความคิดหาคำตอบที่ถูกต้องจะคุยกันได้ง่ายเพราะเป็นกลุ่มขนาดเล็ก โดยการทำแบบทดสอบจะกำหนดให้ทำทีละข้อและให้ทุกคนมีส่วนร่วม ในการคิดค้นคว้า วิเคราะห์ และตัดสินใจทำให้ผู้เรียนได้เกิดกระบวนการทำงานเป็นทีม ซึ่งสมาชิกในทีมแต่ละคนนั้นมีความรู้และประสบการณ์ที่ต่างกัน มีประเด็นในการคิดพิจารณาต่างกัน จึงได้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน เกิดการปฏิสัมพันธ์ช่วยเหลือกันและกัน ในทีม ได้นำความรู้ที่ได้ศึกษาค้นคว้ามาอธิบายปัญหา และหาแนวทางแก้ไขนำไปสู่การเรียนรู้ร่วมกัน (วีระวัฒน์ ทางธรรม และ อัมพร เทียงตรงดี, 2562) เมื่อผู้สอนเฉลยคำตอบ หากผู้เรียนสงสัยในคำตอบหรือเนื้อหา ผู้เรียนสามารถยื่นอุทธรณ์ข้อสงสัยให้ผู้สอนอธิบายคำตอบเพื่อให้เกิดความเข้าใจชัดเจนมากยิ่งขึ้น ซึ่งกระบวนการนี้ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาที่เรียนเพิ่มมากขึ้น (กัลยาลักษณ์ ไชยศิริ และ อุบลวรรณ ส่งเสริม, 2566) การจัดการเรียนรู้โดยใช้ทีมเป็นฐานมีประสิทธิภาพในการถ่ายทอดเนื้อหาความรู้ผ่านทักษะการสื่อสารและการทำงานเป็นทีม (สมพิศ ไยสุน และคณะ, 2559)

อีกประการหนึ่งในขั้นตอนการประยุกต์ใช้ความรู้ในการแก้ไขปัญหาที่ซับซ้อน โดยมีกรณีศึกษาที่สร้างสถานการณ์สมมติให้ผู้เรียนวิเคราะห์หาคำตอบโดยผ่านการค้นคว้าเอกสารประกอบการสอน หนังสืออ้างอิง หรือเว็บไซต์ต่าง ๆ แล้วร่วมกันวิเคราะห์ อภิปราย ถกเถียงแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในกลุ่มทำให้เกิดการเรียนรู้และความเข้าใจในเนื้อหาหลักซึ่งมากขึ้น สามารถแก้ปัญหาตามสถานการณ์ที่กำหนดได้ การเรียนรู้โดยใช้ทีมเป็นฐานเป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ จากการวิเคราะห์หาคำตอบที่ถูกต้องด้วยตนเอง วิเคราะห์ร่วมกับสมาชิกภายในทีม รวมถึงการวิเคราะห์ขั้นสูงที่มีการอิงโจทย์สถานการณ์ตัวอย่างช่วยส่งเสริมทักษะในการแก้ปัญหา ทักษะด้านความร่วมมือ และทักษะการทำงานเป็นทีมและภาวะผู้นำ จากกิจกรรมการร่วมกันหาคำตอบที่ถูกต้องในคำถามทุกคำถามที่อยู่ในขั้นตอนต่าง ๆ ของการจัดการเรียนรู้ ซึ่งในกระบวนการดังกล่าวสมาชิกของทีมต้องเสนอความคิดเห็นของตนเองและร่วมกันหาข้อสรุปเมื่อสมาชิกในทีมมีความคิดเห็นไม่ตรงกัน การเรียนรู้จึงเกิดจากกระบวนการคิดวิเคราะห์และอภิปรายอย่างแท้จริง

การจัดการเรียนรู้โดยใช้ทีมเป็นฐานจะทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้ผ่านการค้นหาคำตอบที่ถูกต้องเป็นระยะ ๆ การประยุกต์ใช้ความรู้แก้ปัญหาตามโจทย์สถานการณ์ที่กำหนด ทำให้ผู้เรียนแต่ละคนได้รับ

การกระตุ้นกระบวนการคิดตลอดระยะเวลาในการทำกิจกรรม จึงส่งเสริมให้เกิดอัตราการเรียนรู้ที่สูงได้ (วีระวัฒน์ ทางธรรม และอัมพร เทียงตรงดี, 2562; จุฑารัตน์ คงเพชร และคณะ, 2565)

ตลอดการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทีมเป็นฐาน ผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกการเรียนรู้ช่วยกระตุ้นและสร้างบรรยากาศในการส่งเสริมการอภิปรายให้เป็นไปอย่างราบรื่น และตอบรับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ในขณะที่ผู้เรียนเป็นทั้งผู้เรียนและผู้สอนให้เพื่อนด้วยตนเอง ผ่านการอภิปรายถกประเด็นและโต้แย้ง การจัดการเรียนด้วยกระบวนการดังกล่าวจะส่งผลทำให้คะแนนเฉลี่ยความรู้เพิ่มขึ้น และผู้เรียนมีความพึงพอใจในการเรียนมากขึ้น กระบวนการเรียนรู้ในแต่ละขั้นตอนจะเป็นการฝึกฝนให้ผู้เรียนใช้องค์ความรู้มากกว่าการจดจำความรู้ นอกจากนี้การที่ผู้เรียนร่วมกันคิดวิเคราะห์โจทย์สถานการณ์ เป็นกระบวนการช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบทั้งต่อตนเองและต่อทีม และเกิดการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ เกิดการเรียนรู้ที่มีความเข้าใจเนื้อหาที่ลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น (จุฑารัตน์ คงเพชร และคณะ, 2565) การจัดการเรียนรู้โดยใช้ทีมเป็นฐานนี้ช่วยผู้เรียนสามารถพัฒนาความรู้ พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พัฒนาทักษะการคิดแก้ปัญหาทางกายภาพ พัฒนาทักษะการสื่อสารกับเพื่อนร่วมทีมและสหวิชาชีพอื่น ช่วยให้ปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในทีมดีขึ้น สามารถทำงานร่วมกันได้อย่างราบรื่น และเพิ่มความรับผิดชอบให้แก่ผู้เรียนมากขึ้น และยังเสริมทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นอย่างยิ่งในการทำงานและการใช้ชีวิตในอนาคต (กัลยาลักษณ์ ไชยศิริ และ อุบลวรรณ ส่งเสริม, 2566)

2. ความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทีมเป็นฐาน พบว่า ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทีมเป็นฐานโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุดเป็นด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ รองลงมาเป็นด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน ส่วนด้านบรรยากาศการจัดการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับการศึกษาของสมพิศ ไยสุน และคณะ (2559); เกษร สายธนู และคณะ (2562); จุฑารัตน์ คงเพชรและคณะ (2565); เนติมา บุรพาศิริวัฒน์ (2565); ศุภาพิชญ์ โพน โบรมันน์ และคณะ (2565) ที่พบว่า การจัดการสอนโดยใช้ทีมเป็นฐานผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้สอนได้ชี้แจงวัตถุประสงค์และขั้นตอนอย่างละเอียดก่อนดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน โดยได้แจกเอกสารประกอบการสอนทั้งรูปแบบไฟล์อิเล็กทรอนิกส์และกระดาษ แนะนำตำรา เว็บไซต์ ที่ต้องค้นคว้า จัดแบบทดสอบทั้งรายบุคคลและรายกลุ่มที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพ จัดทำกรณีศึกษาที่เชื่อมโยงเนื้อหาเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เข้าใจในบทเรียน ผู้สอนเป็นโค้ชอำนวยความสะดวก กระตุ้น และสร้างบรรยากาศส่งเสริมการอภิปราย และการแสดงความคิดเห็นให้เป็นไปอย่างราบรื่น และผู้สอนให้ข้อมูลป้อนกลับในทันทีที่ผู้เรียนสงสัยหรือต้องการการอธิบายเพิ่มเติม

กระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทีมเป็นฐานเป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นบุคคลหลักในกระบวนการเรียนรู้ ในขณะที่ผู้สอนเป็นเพียงผู้อำนวยความสะดวกให้กระบวนการเรียนรู้ดำเนินไปได้ อย่างมีประสิทธิภาพบรรยากาศในชั้นเรียนจึงเปรียบเสมือนบรรยากาศของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เรียน โดยมีผู้เรียนทุกคนเป็นเจ้าของชั้นเรียน นอกจากนี้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนยังมีการแข่งขันระหว่างกลุ่ม ทำให้ผู้เรียนรู้สึกสนุกสนานและตื่นต้อตลอดระยะเวลาการทำกิจกรรม (จุฑารัตน์ คงเพชร และคณะ, 2565) การศึกษาของเกษร สายธนู และคณะ (2562) พบว่า ผู้เรียนพึงพอใจการเรียนรู้โดยใช้ทีมเป็นฐานเพราะรู้สึกกระตือรือร้น ได้พูดคุยแสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนกัน ได้เรียนรู้การทำงานร่วมกับผู้อื่น ฝึกการเป็นผู้นำและผู้ตาม ได้คิดวิเคราะห์โดยนำความรู้เนื้อหาที่เรียน ได้ฝึกหาคำตอบเอง และการทดสอบความรู้ก่อนและหลังเรียนทำให้ผู้เรียนประเมินตนเองได้และเข้าใจเนื้อหามากขึ้น

การเรียนรู้โดยใช้ทีมเป็นฐานเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ผู้เรียนจึงมีอิสระในการเตรียมความพร้อม และเรียนรู้ร่วมกับเพื่อน ลดความวิตกกังวล ความกลัว และเพิ่มความมั่นใจให้กับผู้เรียน การได้ทำงานร่วมกับเพื่อน การอภิปรายแลกเปลี่ยนในประเด็นที่มีความคิดเห็นแตกต่างกัน ทำให้เกิดการเรียนรู้และได้ปรับทัศนคติของตนเองในการยอมรับฟัง และเรียนรู้ถึงวิธีการคิดของผู้อื่น การยอมรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างของเพื่อนหรือการยืนยันสิ่งที่ตนค้นคว้ามา ช่วยให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีขึ้นต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ดังนั้นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านสิ่งที่ไม่แน่นอนระหว่างความเข้าใจของตนเองที่มีอยู่ กับประสบการณ์ใหม่ที่พัฒนาขึ้นจากการเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่นด้วยการทำงานเป็นทีม จึงทำให้เกิดการพัฒนาจากภายในจิตใจของผู้เรียนทั้งในด้านการรับรู้ ทัศนคติ และการปรับตัว ก่อนที่นำไปสู่การเรียนรู้ในองค์ความรู้ที่เกิดขึ้นจากสิ่งที่ได้รับมอบหมาย (เพิ่มพันธุ์ ธรรมสโรจ, 2565) สิ่งเหล่านี้ ทำให้เกิดความพึงพอใจในการเรียนรู้นำไปสู่การพัฒนาตนเองอีกลำดับต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลวิจัยไปใช้

ควรนำวิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทีมเป็นฐานไปใช้ในชั้นปีที่ 2 ในรายวิชาอื่นที่มีลักษณะรายวิชาคล้ายกันและควรจัดการเรียนรู้โดยใช้ทีมเป็นฐานทั้งรายวิชาเพื่อเพิ่มประสิทธิผลของการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ควรวิจัยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทีมเป็นฐานตั้งแต่ในชั้นปี 1 เพื่อพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีม การคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ หรือการแก้ปัญหา โดยประเมินทักษะต่าง ๆ ดังกล่าวด้วยนอกเหนือจากการประเมินความรู้และความพึงพอใจ

เอกสารอ้างอิง

- กัลยาลักษณ์ ไชยศิริ และ อุบลวรรณ ส่งเสริม. (2566). การจัดการเรียนการสอนทางการพยาบาลโดยใช้ทีมเป็นฐาน. วารสารพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยคริสเตียน, 10(2), 86-100.
- เกษร สายชนู, สงวน ธาณี, และ สมจิตต์ ลุประสงค์. (2562). ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทีมเป็นฐานต่อผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาตินักศึกษาพยาบาลในหัวข้อการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด. วารสารพยาบาลทหารบก, 20(3), 343-352.
- จุฑารัตน์ คงเพชร, พิสมัย วัฒนสิทธิ์, และ ปิยธิดา เทพประดิษฐ์. (2565). ผลของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทีมเป็นฐานต่อความรู้และความพึงพอใจในการเรียนวิชาการพยาบาลเด็ก. วารสารพยาบาลสงขลานครินทร์, 42(1), 97-107.
- ทศนา แชมมณี. (2564). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. (พิมพ์ครั้งที่ 25). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธวัชชัย โพธิ์บัวทอง และ นิวัฒน์ บุญสม. (2564). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาร่วมกับการเรียนรู้แบบทีมเป็นฐานเพื่อสร้างเสริมสุขภาวะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วารสารนาคบุตรปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช, 13(3), 127-135.
- เนติมา บุรพาศิริวัฒน์. (2565). ผลการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กลยุทธ์เกมมิฟิเคชันร่วมกับการเรียนรู้โดยใช้ทีมเป็นฐานที่มีต่อความสามารถในการอ่านภาษาเกาหลีของนิสิตวิชาเอกเกาหลีศึกษา. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 33(3), 39-52.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

ประกายทิพย์ พิชัย, ชซาพิมพ์ สัมมนา, วาสนา ดวงใจ, ผกาทิพย์ สุระบุตร, และ ศลาชนันท์ หงส์สวัสดิ์.

(2561). การส่งเสริมคุณธรรมสำหรับเยาวชนโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือและทีมเป็นฐาน.

วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยธนบุรี, 12 (ฉบับพิเศษ), 117-126.

เพิ่มพันธุ์ ธรรมสโรจ. (2565). Dysfunctional Team-Based Learning. วารสาร Ramathibodi Med, 43(1), 54-61.

วิจารณ์ พานิช. (2556). การสร้างการเรียนรู้ สู่ศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: ส. เจริญการพิมพ์.

วีระวัฒน์ ทางธรรม และ อัมพร เทียงตรงดี. (2562). ผลของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทีมเป็นฐานต่อความรู้ และการทำงานเป็นทีมของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์. วารสารสหวิชาการเพื่อสุขภาพ วิทยาลัย การสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดชลบุรี, 1(1), 1-9.

ศุภาพิชญ์ โพน โบรมันน์, ศักดา ขำคม, สิริกร ขาวบุญมาศิริ, ปิยะ วจนะทินภัทร, และ รัชดาภรณ์ ใจอ้าย. (2565). ผลของการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ทีมเป็นฐานต่อทักษะการคิดเชิง วิเคราะห์ การแก้ปัญหา และทัศนคติในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ชั้นปีที่ 2. วารสารพยาบาลกระทรวงสาธารณสุข, 10(2), 22-35.

สมพิศ ไยสุน, ปรียารัตน์ รัตนวิบูลย์, และ ชลดา จันท์ขาว. (2559). ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทีมเป็น ฐานต่อความรู้และการรับรู้ผลการเรียนรู้เรื่องการพยาบาลมารดาและครอบครัวในระยะตั้งครรภ์ ของนักศึกษาพยาบาล. วารสารพยาบาลสภากาชาดไทย, 9(2), 73-87.